

Any acadèmic	2013-14
Assignatura	10309 - Patrimoni Documental i Història Militar a l'Edat Moderna
Grup	Grup 1, 3S
Guia docent	D
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	10309 - Patrimoni Documental i Història Militar a l'Edat Moderna
Crèdits	1.2 presencials (30 hores) 3.8 no presencials (95 hores) 5 totals (125 hores).
Grup	Grup 1, 3S(Campus Extens)
Període d'impartició	Tercer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professors	Horari d'atenció alumnat					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
José Juan Vidal josep.juan@uib.es						No hi ha sessions definides

Titulacions on s'imparteix l'assignatura

Titulació	Caràcter	Curs	Estudis
Màster Universitari de Patrimoni Cultural: Investigació i Gestió	Postgrau		Postgrau

Contextualització

El curs de postgrau consisteix en veure l'evolució històrica de l'arquitectura militar a les Illes Balears durant els segles XVI, XVII i XVIII adreçat a futurs especialistes de patrimoni. El patrimoni legat d'aquesta època a les Balears és molt important. Existeix bibliografia al respecte. És imprescindible profunditzar més aquesta temàtica mitjançant una major investigació documental als arxius.

Requisits

Llicenciat amb Història o amb Història de l'Art

Competències

Ser especialista en patrimoni

Específiques

1. CE-5: Analitzar la situació de les societats humanes en els diversos períodes històrics (en aquest cas l'Edat Moderna), les seues relacions amb àmbits geogràfics diferents al propi i els recusos materials al seu abast..

Any acadèmic	2013-14
Assignatura	10309 - Patrimoni Documental i Història Militar a l'Edat Moderna
Grup	Grup 1, 3S
Guia docent	D
Idioma	Català

Genèriques

1. CG-2: Comprendre, utilitzar i ser capaç d'explicar el llenguatge propi de la Història, així com l'específic de cada un dels grans períodes en que se divideix (l'Edat Moderna).

Continguts

Tots els continguts del programa versen sobre l'arquitectura i les construccions militars al regne de Mallorca a l'Edat Moderna

Continguts temàtics

BLOC A. LA DEFENSA DEL REGNE I LA POLITICA MILITAR

1. El Regne de Mallorca a la política mediterrània de la monarquia. Un ideari impossible : pau entre els cristians, guerra contra els infidels.
2. L'aliança « impia » entre França, Turquia i els barbarescs nordafricans.
3. La defensa del Regne. La contenció de l'adversari.

BLOC B. LA POLITICA INTERNACIONAL CONDICIONADORA DE LES CONSTRUCCIONS DEFENSIVES.

4. Els atacs nordafricans fins a 1535. La conquesta de Tunis. El saqueig de Maó.
5. La construcció del castell de Sant Felip al port de Maó.
6. La frustrada expedició contra Alger de 1541.
7. El desastre de Ciutadella de 1558. Reconstrucció de les murades de la vila de Ciutadella

BLOC C. LES CONSTRUCCIONS ARQUITECTÒNIQUES MILITARS.

8. La construcció de les murades renaixentistes de la Ciutat de Mallorca: una obra multiseular. L'intervenció d'arquitectes en la seva traça.
9. Noves murades d'Alcúdia amb baluards.
10. L'edificació del nou recinte emmurallat de la vila d'Eivissa.
11. Les torres de defensa costaneras.
12. Noves defenses al segle XVII: el castell de Sant Carles a Ciutat de Mallorca, les murades de Ciutadella i el castell de Sant Antoni de Fornells.
13. Paper del sistema de defensa al segle XVIII

Metodologia docent

Activitats de treball presencial

Any acadèmic	2013-14
Assignatura	10309 - Patrimoni Documental i Història Militar a l'Edat Moderna
Grup	Grup 1, 3S
Guia docent	D
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció
Classes teòriques	Història de l'arquitectura militar al regne de Mallorca	Grup gran (G)	Coneixement de les construccions militars del regne de Mallorca a l'Edat Moderna. Una part de les quals constitueixen el nostre patrimoni

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció
Estudi i treball autònom individual		Realització d'un treball sobre bibliografia i fonts damunt el tema

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut de l'alumnat i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Estimació del volum de treball

Modalitat	Nom	Hores	ECTS	%
Activitats de treball presencial		30	1.2	24
Classes teòriques	Història de l'arquitectura militar al regne de Mallorca	30	1.2	24
Activitats de treball no presencial		95	3.8	76
Estudi i treball autònom individual		95	3.8	76
Total		125	5	100

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Any acadèmic	2013-14
Assignatura	10309 - Patrimoni Documental i Història Militar a l'Edat Moderna
Grup	Grup 1, 3S
Guia docent	D
Idioma	Català

Estudi i treball autònom individual

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes (Recuperable)
Descripció	Realització d'un treball sobre bibliografia i fonts damunt el tema
Criteris d'avaluació	Valoració de la correcta realització del treball. Tindrà importància la consulta de fonts documentals de primera mà

Percentatge de la qualificació final: 100% per l'itinerari A

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

- Aguiló, Cosme Inventari de les fortificacions de Santanyí? *BSAL*, 1978, pp. 122-142.
- Alomar Esteve, G. Recintos abaluartados en las islas Baleares: desde el siglo XV hasta el siglo XVIII? *Cuadernos de historia militar*, 1993 n° 3, pp. 179-190.
- Aparicio i Pascual, A. *La fortaleza de la Punta d'en Amer*, Palma, 2001.
- Aparicio i Pascual, A. *El recinto portuari de Palma i la defensa: les bateries costaneres (segles XIV-XIX)*, Palma, 2007.
- Archiduque Luis Salvador *Torres y atalayas de Mallorca*, Palma, 1983.
- Cámara, A. *Fortificación y ciudad en los reinos de Felipe II*, Madrid, 1998.
- Cámara, A. *Los ingenieros militares de la monarquía hispánica en los siglos XVII y XVIII*, Madrid, 2005.
- Cámara, A. *De la fortificació de Yviça*, Eivissa, 2008.
- Capel, H. *De Palas a Minerva: la formación científica y la estructura institucional de los ingenieros militares en el siglo XVIII*, Madrid, 1988.
- Escandell Bonet, B. *Aportación a la historia de las murallas renacentistas de Ibiza*, Ibiza, 1970.
- Escandell Bonet, B. *Ibiza y Formentera en la Corona de Aragón*, II, Palma, 1995.
- Fornals, F. *Torres de defensa y atalayas de Menorca*, Menorca, 1989.
- Fornals, F. *Castillo de San Felipe de Mahón (siglos XVI-XVII-XVIII)*, Menorca, 1989.
- Fornals, F. Fortificaciones de Menorca? *Cuadernos de Historia Militar* 1991, 1, pp. 131-145.
- Fornals, F. Las fortificaciones de Menorca en el trance a la modernidad? *Revista de Menorca*, 2004, pp. 29-38.
- González de Chaves Alemany, J. *Fortificaciones costeras de Mallorca*, Palma, 1986.
- Gual Truyol, J. *Siete siglos de las murallas de Alcudia*, Palma, 1998.
- Hernando, C. *Las fortificaciones de Carlos V*, Madrid, 2000.
- Juan Vidal, J. *El Regne de Mallorca a l'època de Felip II*, Govern de les Illes Balears-UIB, Palma, 1998.
- Juan Vidal, J. El reino de Mallorca en la política mediterránea de Carlos V?, *Congreso Internacional Carlos V. Europeismo y Universalidad*, Granada, 2000, III, pp. 531-567.

Any acadèmic	2013-14
Assignatura	10309 - Patrimoni Documental i Història Militar a l'Edat Moderna
Grup	Grup 1, 3S
Guia docent	D
Idioma	Català

Juan Vidal, J. La defensa del reino de Mallorca en la época de Carlos V (1535-1558)? *Congreso Carlos V y la quiebra del humanismo político en Europa (1535-1558)*, Sociedad Estatal para la Conmemoración de los Centenarios de Felipe II y Carlos V, Madrid, 2000, I, pp. 541-589.

Martínez Latorre, D. *Giovan Battista Calvi: ingeniero de las fortificaciones de Carlos V y Felipe II*, Madrid, 2006.

Muñoz Corbalán, J.M. *L'Acadèmia de Matemàtiques de Barcelona: el llegat dels enginyers militars*, Madrid, 2004.

Ordinas Marcé, G. *Les torres d'Escorca*, Palma, 1988.

Peña Nicolau, Pedro de A. *Antiguos recintos fortificados de la ciudad de Palma*, Palma, 1956.

Posadas López, E. *Las murallas de Ibiza*, Ibiza, 1989.

Posadas López, E. *Guía de las murallas de Ibiza*, Ibiza, 1992.

Posadas López, E. *La real fuerza de Ibiza*, Ibiza, 1993.

Ramis y Ramis, A. *Fortificaciones antiguas de Menorca*, Menorca, 1980.

Saura, J. *Història de les murades i fortificacions d'Alcúdia*, Alcúdia, 1992.

Segura Salado, J. *Fortificacions del Coll d'en Rabassa*, Ciutat de Mallorca, 1976.

Segura Salado, J. *Sistemas de defensa en el segle XVIII*, Palma, 1999.

Serra Rodríguez, J.J. *Fortificacions rurals a l'illa d'Eivissa: les torres de refugi predials*, Eivissa, 2000.

Bibliografia complementària

Altres recursos

